

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemam veljá: Za celo leto predplača 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemam veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicijska Poljanska cesta št. 32.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljá tristopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je na Poljanski cesti h. št. 32.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 31.

V Ljubljani, v četrtek 7. februarija 1884.

Letnik XII.

Državni zbor.

Z Dunaja, 6. februarija.

Sklep včerajšnje seje.

Že včeraj sem poročal, da je g. predsednik sejo za nekoliko časa pretrgal, da so se veljaki pogovorili o kandidatih za odsek, ki ima pretresati izjemne določbe. Desnica je za ta odsek izbrala vseh 15 udov eksekutivnega odseka; ker sta pa česki in poljski klub sklenila, da noben izmed njih ne sme prevzeti poročila o izjemnih določbah in sicer zato ne, ker Čehi sodijo, da se utegnejo prav kmalo tudi za Prago in Brn oklicati enake izjemne postave, ponudili so poročevalstvo tirolskemu poslancu baronu Giovanelliju. Pa mož je že jako prileten in slaboten, zato tudi on ni hotel prevzeti tega težavnega posla. Sklenili so toraj, da se namesto dr. Klaiča v odsek izvoli goriški poslanec dr. Tonkli, in da se njemu izroči poročevalstvo. Nekateri južno-slovanski poslanci so bili pa zoper to, da bi kdo izmed njih poročal o tako kočljivi zadevi, kakor so izjemne določbe, ker bi se morda to pozneje oponašalo narodu slovenskemu, pa naposled je vendar večina Hohenwartovega kluba pritrdila, da naj dr. Tonkli prevzame poročevalstvo. Povdarjalo se je, da poročevalec nadomestuje večino; ako je reč pravična in potrebna, ima večina dolžnost se za njo potegniti, in poročevalec ne more zadeti nobeno drugo očitje, kakor vsacega drugega poslanca, ki za njo glasuje. Ako je pa krivična in nepotrebna, je večina ne bo mogla zagovarjati in poročevalec vsled tega ne bo imel nobenih sitnosti.

Vendar pa so se čuli glasovi, da naj še odsek, preden dr. Tonkli prevzame poročevalstvo, vpraša grofa Coroninija, bi li morda on ne prevzel tega posla, kar bo pa težko storil, ker prizadeva to mnogo truda in skrbi.

Odsek je imel že včeraj sejo in je bil baron Giovanelli Ignacij izvoljen za načelnika, dr. Sturm za namestnika, Tonkli in Exner za zapisnikarja. Tudi danes bode zopet zboroval, vendar pa so obravnave njegove tajne, ker bi sicer le malo pomagala vsa skrb.

Ob dveh popoldne nadaljevala se je včerajšnja seja. Predlog Schönererjev, da naj se za podporo ubožnih delavcev sprejme 10 milijonov goldinarjev v letni proračun, ni bil zadostno podpiran, pač pa so se liberalci vzdignili za drugi njegov predlog, da naj se z državnimi denarji podpirajo družine ljudi, ki bi vsled izjemnih določb prišli v zapor ali pa bili prognani iz naših dežel. Liberalna stranka pač res ne vé, kako bi dobila delavce na svojo stran; dvomimo pa, da bi ji koristilo tako omahovanje, kakor ga proti delavcem kaže, ktere na eni strani boža, na drugi strani pa jim s trdovratnim oporekanjem odreka njih opravičene zahteve.

Nov napad na vlado.

Preden je bila včeraj ob treh popoldne sklenjena včerajšnja seja, izročila je levica g. predsedniku neko interpelacijo, s katero bi rada v zadrego spravila celo ministerstvo. Pri obravnavi o Herbstovem predlogu rekel je minister Pražak na koncu svojega govora, „naj ne zahtevajo nič nemo-gočega, naj ne zahtevajo ničesa, kar bi nasprotovalo državnemu pravu in tisučletni zgodovini česki“. Stara „Presse“ je sicer tajila, da bi bil minister govoril te besede, a v stenografičnem zapisniku se vendar le nahajajo, in levičarji so vsled tega včeraj vprašali skupno ministerstvo: ali je ono glede českega državnega prava enakega mnenja s pravosodnim ministrom Pražakom, in ako ni, kako se hoče upreti tako protipostavni izjavi?

Dr. Sturm je razun tega porabil čas, ko so poslanci čakali na volilne listke, da je moravskemu poslancu dr. Kusyu odgovoril na zadnji njegov govor, ter pokazal neki uradni listek v dokaz, da česki uradi uradujejo med seboj le česki, kar je v liberalnih očeh, se vé da, največja krivica!

Po dovršenih volitvah sklenil je g. predsednik ob treh popoldne sejo, ter prihodnje zborovanje napovedal za petek 8. t. m.

Humanizem in njega apostoli.

(Dalje.)

Umorjene ženske so žrtve ljubezni, svet se le srdi nad Šenkem, ki je bil tako neusmiljen. O zakaj tudi mene ni umoril, je zaklicala baje otrpana reva, ki je zapeljiveu na ljubo pripravljena bila izdati svojo gospodinjo.

Take žrtve svet povzdiguje, in to vzbuja tisto neslano čutnost, ki vlada po večih mestih. Tako usmiljenje ni krščansko usmiljenje, ne vzgoja ljudstva, kdor povečuje ali izgovarja počutno ljubezen in samoumore, kakor to delajo podlistikarji po časnikih, naj se nikar ne čudi, da je takih ljudi čem dalje, tem več na svetu.

Humanizem tedaj ne zboljšuje hudodelcev, vljudnost jih nekako spodbada, da se pota hudodelstva stanovitno drže, ker se tukaj nekako boljše počutijo, kakor pri trudapolnem delu, ko bi vera ljudi ne odvrčala od pota hudobije, humanizem bi jih gotovo ne.

Na drevesu humanizma dozorel je tudi drug sad, ki je pridobil našemu veku ime razsvitljenega in liberalnega. Dobili smo prostosti vsake vrste; prost je postal obrt, liharstvo, vsakdo se sme ženiti, zemljišča se smejo razkosavati, imamo prostost vesti itd. Koliko hvale pri vpeljavi teh prostosti! Nekateri se še sedaj niso streznili, kakor n. pr. krojaški pomočniki v našem mestu, katerim je svoboda v obrtu še dan danes vzor, vendar večina prebivalstva, vzlasti pa ljudje, ki imajo kaj zgubiti, so spregledali, da so vse take svobode v mislih prav lepe, a v življenju ne rabljive, nepraktične, in da le pospešujejo izrek: kdor je silnejši, več dobi, da so tedaj le na korist bogatinom, ali kakor pravimo, velikemu kapitalu, delavci in manjši obrtniki pa postanejo popolnoma nezavisni ali če hočete, sužnji velikemu kapitalu.

Godi se apostolom novega evangelija, kakor vremenoslovcem v pratiki, kedar nastavijo lepo vreme, je rado vse drugače. Vendar ostala je jedna prostost, ktero pa tako radi v zvezde kujejo, namreč prostost vesti, vsakdo sme zapustiti katoliško vero,

LISTEK.

Indija Komandija.

Spisal dr. A. M.

(Dalje.)

V. pismo.

V Koludrovici 15. sneživca ... 6.

Preljubi prijatelj v Skalovji!

Hitro hitro so se jele reči razvijati, odkar je Tonek v Komandiji. — Danes ti imam spet že toliko poročati, da sam ne vem, kje bi začel. V teh dneh so se dogodile tako važne preuredbe, da Komandija se zdi zdaj popolnoma preustrojena.

Najvažnije je prekrščenje vseh Komandeev in njihove pameti. Bilo je zadnje nedeljo; napovedan je bil spet naroden shod na korenjaškem polji. (Tonek namreč ne skliče shoda drugače, kakor v petek ali nedeljo.) — Ljudi nezmerna množica, posebno pa Koludrovčanov. — Evo ti sijajni govor Tonkov!

Narodni možaci! Koludrovski svobodnjaci!

Ko smo bili zadnjikrat tukaj zbrani, napovedali smo vojsko nebeškim zverinam in ponašamo se, da smo jih zmogli za vselej; temeljni kamen svobodi je postavljen. A danes treba zidanje nadaljevati. — Možaci, moramo se vsemu staremu popolnoma odpovedati. Pogine naj stara pamet z možgani vred! Živela nova pamet brez starih snoj! (Enoglasno zadoni: Živela!) A začeti moramo, možaci, pri samih sebi. — Glejte, nas vse, ko smo bili rojeni, so nesli v cerkev h krstu in nam dali ime tega ali onega svetnika. Meni je ime Tonek, mojemu prijatelju Mihek, imamo Jurje in Matevže in Blaže, posebno veliko je pa v Komandiji Janezev. Ta imena, da naravnost povem, meni ne ugajajo. Kaj pomeni to, Tonek, Jurij in Blaž, kaj pomeni Janez? In kdo je videl te svetnike v Komandiji? Glejte no, in taka imena nam devajo, da jih častimo! Kaj bi ne bilo bolj pametno, otrokom dajati domača imena, ktera vsaj vemo, kaj pomenijo, kakor Bel in Bela, Cel in Cela, Plavec in Plavka ali pa Rumen in Rumenka? Kdo bi kaj takega prenašal, možje svobodnjaci? (Živio!) Zatoj pa predlagam v imenu svobode:

V dveh dneh se imajo vsi Komandeci prekrstiti,

stari svetniki naj se pokopljejo in vsakdo naj si dene novo ime, domače in pošteno. (Enoglasno: Velja!) In da bote že danes videli, jaz sam hočem prvi to storiti. Oznanjam vam torej, odslej nisem več Tonek, ampak ime mi je Lučislav. (Vse zagrmí: Živio Lučislav! Pol ure se mu neprenehoma častita.)

A to ni še zadosti, vrli možaci. Pri nas mora vse novo, vse prekrščeno biti. (Živio, novi krst!) Glejte, do zdaj smo imeli tedne po sedem dni, vsak teden je imel eno nedeljo. Jaz ne vem, zakaj bi moralo tako biti. Ali ni lepše, da ima teden deset dni? Deset je vsaj imenitnije število, desetak je zložen iz dveh petakov, in veste, da kdor ima dosti desetakov, se mu slabo ne godi, saj desetaki in petaki vladajo svet. Da, moj slavni praded Pitagoras je učil, da je nebo in zemlja zložena iz samih desetakov, da brez njih ne more nobena reč obstati. Da, da, preljubi, duša in telo, pamet in možgani so nam iz samih desetakov, iz nas dihalo sami desetaki. Dalje tudi sami veste iz lastne skušnje, da so med ljudmi desetniki najumniši. Saj niste še pozabili, da sem tudi jaz Lučislav desetnik. (Živio, Lučislav desetnik!) Zatoj pa predlagam, naj blagovoli visoki zbor narodnih svobodnjakov na korenjaškem polji

ni se mu bati zaradi tega slabih nasledkov, zmota in resnica se stavljata v jedno vrsto. To je sad modernega humanizma, ki ima ljudstvo povzdigniti iz nevrednih spon do prave človeške izobraženosti in omike. Tak sad je rasel tudi v raji na drevesu „spoznanja dobrega in hudega“.

Nihče pa tukaj ne zametuje in ne obsoja napredka v obrtu in v drugih gospodarskih razmerah, čas se ne dá ustaviti, staro razpada, in na njega razvalinah raste novo, ali zloraba in brezobzirnost tukaj vse pokvari, vsled svobodnih postav, ubocen ni manj, marveč čedalje več, občno blagostanje se je zmanjšalo, srednji stan gineva, premoženje in življenje je v večji nevarnosti, kakor je bilo nekdanj. No, taka je, Bog hotel, da bi ne bilo res!

Najhuje pa dela humanizem pri vzgoji mladine po šolah, iz tega stališča misli razrušiti skalo sv. Petra. Pri šolstvu imajo po vseh deželah, tu več, tam manj, besedo in vpliv humanisti in framasoni, ako naravnost ne morejo predreti s svojimi načeli, pa vendar skušajo kolikor moč nasprotovati katoličanom in vpliv cerkveni po šolah omajati. Po učiteljskih zborih, v časopisji trdijo z brezobzirno odkritosrčnostjo, da je namen šoli izrežati ljudi, a ne kristijanov in kar je še takih brezbožnih neslanosti. Po tem navodu delajo v Belgiji, nekaj tudi na Francoskem, šola brez veroizpovedanja, ta jim je pravi vzor.

Sad, kateri dozoreva na takem drevesu, je podoban sodomskim jabelkom, o katerih pravijo, da so na videz lepi, a ne žitni in polni smradu. Otroci po tem navodu vzgojeni bodo morda na videz olikani, morda bodo marsikaj znali, kar nekdanj otroci pri teh letih niso znali, ali gorje svetu, kedar tako seme dozori!

Omenimo pri ti priliki še neke napačne vljudnosti, ki se boji otroku kaj žalega storiti, ki ne pokaže ostrosti tam, kjer bi bila na pravem mestu.

Krepki in čvrsti narodi so od nekdanj mladino vadili v pokorščini, urili njih dušo in telo, ter tako privadili jih prenašati vse nezgode vremena in življenja, ki se ne dajo ločiti od človeškega bivanja tukaj na zemlji. Kaj pa dandanes otrokom najbolj zdravje kvari? Najbolj škodljiv je človeškemu zdravju zrak v cerkvi, a to ne le pozimi, temuč tudi spomladi in poletu, škodljivo je tudi otrokom, ako gredo razoglavi pri cerkvenih obhodih, zaradi zdravja pri mladini se mora vse to odpraviti ali vsaj kolikor mogoče vtesniti in omejiti. No, to je menda vsakemu jasno?

A pozimi na ledu in na plešiščih tam pa se mladina ne prehladi?! Sad take izreje je pomelkužen sad, ki se ne dá za drugega vneti in navdušiti, razen za to, kar mu draži čutnost, vsako delo in trud mu je zoprno, nima stanovitosti in vztrajnosti, značajnost in trudoljubnost pozná pa le iz zgodovine in iz povestnice, a manjka ji prave volje, nasledovati take vzglede.

Hudobnih otrok ni nikdar primanjkovalo na svetu, a o samoumorih pri otrocih se vendar ni nikdar toliko slišalo kakor sedaj. Kaj more vendar biti temu vzrok? Majhnemu otroku vse privolijo, kar si v glavo vtepe. — Ko pa v življenji naleti na zoprnosti, katerih se ne more ogniti, ne vé si pomagati, strašna misel se ga poloti in samoumor je sklenjen, in ker nesreča nikdar ne praznuje, izvršen.

— Ako pa taka strupena zel ne pozebe, je pa strah in groza vsem, ki pridejo z njim v dotiko. „Zgodaj začne žgati, komur je kopriva mati“.

Ko je tisti grozovitni Hugo Schenk v šolo hodil, je psa na desko pribil in živega s kože deval. Njegov učenik mu jih je zato dvajset naložil, morda bi bilo pomagalo, ko bi ga bili večkrat tako božali. — No, to so smeli nekdanj! Morda so tako marsikoga ozdravili, vsaj druge ostrašili. Dandanes se taci „schenkov“ med našo mladino, v našem mestu ne manjka, lahko tudi z imeni postrežemo, ako bi bilo treba, vendar se nihče javnih vzgojiteljev ne upa v strah vzeti tako zver, kakor bi bilo umestno in morda občekoristno. Postava je humanna in nihče se ne postavlja rad v nevarnost, da bi se zaradi teh „nebodimiprida“ postavil v nevarnost seznaniti se z dotičnimi paragrafi. Tako je, revež je ta, katerega zadenejo po nesreči ti paragrafi. Nihče ne zagovarja tukaj surovosti in brezobzirnosti v kaznovanju, a resničen je izrek: „V otroški izbi mora se čuti jok, ako ne jokajo otroci, pa jokajo stariši“. Mlado drevo se dá upogniti, a staro se zlomi. Peljali so k smrti hudodelca, ki je umoril tri ljudi, a dvorni (?) norec ali kdor je že bil, rekel je kralju: ta človek je le jednega umoril, druga dva si ti, kralj! S primerno ostrostjo o pravem času, posebno pa po modri izreji bi se dalo odvrgniti marsiktero zlo. Čutnemu človeku se prilega čutna kazen; nauk o nepokvarjeni človeški naravi in humanizem pa vzgoja po načelu: operi mi kožuh, a ne zmoči mi ga!

(Konec prih.)

Slovani v Aziji.

(Konec.)

V 13. stoletji podvrgli so si Nemci Prusko, Estonsko in Livonsko in se tu naselili. Ko so potem gospodstvo v teh deželah prevzeli Švedi in Rusi, skušali so te nemške naselbine zatreti, pa ni se jim posrečilo, ker prveč so že bile vkoreninjene.

To velja tudi o Poljaki, ki so za davnih časov poslali svoje naselbine na Malorusko in so se do sedaj ohranile.

Najlepše pa potrjujejo našo trditev razne narodnosti na balkanskem polotoku, ki so se pred davnimi časi ondi naselile in do sedaj obvarovale si jezik in šege.

To vidimo tudi v Kanadi, ktero so najprvo obljudili Francozi. Če prav pripada že delj časa Angležem, ki povsodi vrivajo svoj jezik, ne morejo omejiti francoske govorice med prebivalci in ne iztrebiti njihovih navad.

Ako obrnemo ta nauk na ruske naselbine v Aziji, ne moremo dvomiti, da imajo naselbine, ki so že 200 ali 300 let stare, zagotovljeno prihodnost, toraj vse one, ki so od Urala do Zabajkalskega. Drugače je pa z naselbinami v Poamurji, na Sedmirečinskem, ktere bi drugo gospodstvo ravno tako uničilo, kakor one v Kuldži.

Veliko vpliva drugič na obstanek kake naselbine moč naroda, med katerim je nastala. Kteri narod je močnejši, ta zmaga, če so inače razmere za oba enake. To vidimo v Kanadi, to gledamo v Avstriji in to velja tudi v Aziji. A tu ni nobenega posebno močnega naroda in tudi niso okolnosti za

to, da bi se kateri veliko nad ruskimi naseljenci povzdignil; sicer reprezentujejo pa že zdaj Rusi skoro polovico vseh prebivalcev v ruski Aziji. Precej veliko je še Tatarov, pa ti sami so med seboj navskriž radi verskega prepričanja, ker nekteri so pagani, drugi mahumedani ali pa budisti. Zato se ni bati, da bi se vsi kedaj skupaj bojevali. Najmočnejši sosede Rusom so Kitajci, katerih je toliko, da jih ne more preživeti lastna zemlja. Zato se jih je veliko naselilo po Mongoliji in do malega po vseh otocih, ki so v kitajskem morji, da, še v Ameriko se jih je veliko podalo. Pa pri naseljevanji jih zelo zadržuje njihovo versko prepričanje, da mora vsak Kitajec v domači zemlji pokopan biti.

Toliko časa, dokler je Poamurje in bližnje morskopobrezje v ruskih rokah, se ni treba ondotnim naselbinam nič bati. Isto tako se bodo naselbine v Ferganu (Taškentu, Samarkantu in Kokanu) toliko časa vzdržale, dokler bo tu vladalo rusko orožje, ker število Rusov je le malo.

Pri sodbi o prihodnosti kacega naroda treba je dalje gledati na njegov značaj. Znano je, da se odlikujejo vsi romanski narodi po nekaki žilavosti ali trpežnosti. To svojo lastnost kažejo v tem, da izpodrivajo druga ljudstva, Italijani Nemce (na Tirolskem in v Švici), Rumuni Madjare, Nemce in Slovane. Tudi Nemci izpodrivajo Slovane in jih germanizirajo.

O podobni posebnosti pri azijskih narodih še ni nič gotovega znano, le o Jakutjanih pravijo, da bi jih nihče ne pripravil do tega, da bi sprejeli ruski jezik, svojega pa opustili. Moč ruskih naseljencev pa obstoji — da se ne ozirajo na politične razmere in višjo izobraženost — posebno v verski jednoti in nabožanskih institucijah, ki delajo vsako renegatstvo nemogoče.

Lepo ravnanje Rusov z družimi podvrženimi narodi dela dalje nemogoče vsako razdraženost med njimi, tako, da se brez nasilstva bolj varno naselijo, nego vsakteri drugi narod in so toraj v tem oziru popolnoma nasprotni Angležem, ki nosijo mir na svojih bajonetih.

Iz vsega se spozna, da kolikor bolj se bo širila ruska moč, toliko pozneje bo nehala ona nestanovitnost.

Težko bo še nehala preseljevanje, ker veliko je tako lepih in rodovitnih krajev, da se jih more le malo z njimi meriti; pa nimajo še koga, da bi jih obdeloval. Kako mika toraj podjetne Ruse tje? Na vse strani jim je dežela odprta, vabi jih Kavkaz, Armenija in oddaljeni azijski kraji. Posebno pa pospešuje preselovanje ta okolnost, da ostane naseljenec vedno v svoji domovini, če tudi si postavi novo domačijo več kot 100 milj od svojega rojstnega kraja. Isti jezik, ista vera in kolikor toliko iste navade so povsod tu ali tam. Zato jim ločitev ni tako težka, kakor onim, ki si gredo v Ameriko nove domovine iskati, med popolnoma tuj narod, kjer gošpodujejo vse drugačne postave in navade.

Ali koristi to ruskemu življu, da je tako razkosan? Ali mu mar škoduje? Zdaj še ne moremo na tako vprašanje natančno odgovoriti; pokazala bo bodočnost. Posebno se bo to videlo, ko se vpelje tudi na Rusko toliko slavljena konstitucija, česar si želé največji slovanski sovražniki. Zakaj se je veselé? Zato, ker stavijo svoje upanje v razne neruske življe.

skleniti: Odslej bo imel teden v Komandiji deset dni, reklo se jim bo: prvi dan, drugi, tretji itd., starih imen nečemo več. Nedelja se odpravi; namesto nje obhajal se bo praznično vsak deseti dan, reklo se mu bo dan pameti in svobode, ta dan bo narod praznoval spomin novo zasijale svobodne pameti; ta dan bo vsakdo svobodno počel, kar bo hotel. (Enoglasno: Živio novi teden! Živio svobode dan!)

Meseca sicer ne moremo ne okrajšati, ne zdaljšati, ker imamo luno preblizo; a vendar se imajo stara imena mesecev pozabiti in vpeljati nova, ktera vsakdo razume, tako da bo že ime meseca vsakega opominjalo, kaj ima delati, in ne bo treba pratike. Prvemu bodi ime sneživec, ta mesec se ima vsakdo dobro stisniti za peč, da ga ne zamete. Drugemu deživec, vedi vsak, da ta mesec se ne sme spod strehe, da ga ne spluje povodenj s Komandije. Tretjemu pihavec, ta mesec vedi vsak, da ni varno hoditi na Škratljevice in druge visoke gore, ker tod piha močen veter. Tako, vidite, vas bodo že sami ti trije meseci opominjali, da vam je najboljše, ako se ta čas v zemljo zarijete in spite, kakor krt. Četrtemu bodi ime živec, ker ta čas, kakor veste, vse oživi in tudi vam bo čas vstalim iz spanja oživeti; petemu lahko

rečete grivec itd., kakor vam bo o času oznanjeno. Za zdaj imate dovolj to. (Dovolj to! Živio, grivec! Živio, živec!)

Toda, narodni svobodnjaci, imam še važno važno reč, ktero bi vam rad pojasnil in priporočil. Glejte, tam v tuji deželi, kjer sem bil toliko let, so vsi ljudje enaki. In res, kakor je učil že moj preslavni sorodnik, imenitni sanjač, vsak človek ima le eno dušo, le eno telo, en nos, dve nogi in en hrbet in vi vsi veste, da vsak človek zda le za enega in ne za dva ali tri. Kaj ne, vprašam vas, Koludrovčanje, vsak izmed vas je le eden in vsi ste vsi? Kakor n. pr. ako imamo število sto, vsaka enota je ena, sto enot je sto, kaj ne? (Živio!) Ali je potem takem prav, da eden ukaže deseterim, ali celo vsem? Ali ni deset enot več kakor ena, deset tolarjev več kakor en sam? (Deset tolarjev! Živio!) Pozivljam vas torej in in vprašam: Ali hočete biti odslej vsi enaki, tako enaki, kakor je meter enak metru, da vas ne bo moč več razločiti med seboj? (Vse tiho nekaj časa. Med tem več počenejo, manjši pa na prste stopijo, tako da ne stoji le za las glava nad glavo. Potem pa se vsi enoglasno zaženo: Komandei vsi enaki! (Živio!)

Tonek nadaljuje: Še nekaj, še nekaj. (Še nekaj,

živio!) Predno se danes razidemo, hotel bi okoli vas oviti vez najtesnejše ljubezni. V deželi, kjer sem bival toliko let, so vsi ljudje bratje; ker, kakor so učili moji slavni pradedje in sorodniki, so vsi ljudje rojeni iz boga. Saj veste prelubi, moj prvi oče Pitagoras skočil je iz Zenovih čeljusti. In tako tudi vi vsi, eden izhaja iz Zenove desne, drugi iz leve noge, tretji iz hrbta itd. Da, da, prelubi Koludrovčanje in Komandei vsi, v njem mi živimo in on v nas, v njem se gibljemo in on v nas, v njem čuvamo in spimo, in on v nas. O da bi se danes božjega Zena očetovski duh v vas vzbudil in zavedel! Zatoraj pa predlagam danes slavnemu narodnemu zboru, naj sklene to postaviti:

Kot pravi udje velikega Zenovega trupla bodo Komandei vsi s Koludrovčani odslej bratje med seboj. Zatorej se nima v Komandiji slišati več ne oče, ne mati, ne stric in ne strina, ne zet in ne tast, ne tašča in ne nevesta, ampak le brat in sestra.

In po vsem korenjaškem polji zagrmí: Živio! Slava! Živelo bratinstvo! In jamejo se drug drugega objemati in poljubljati: Živio, o božji brate! Od veselja se pa vsi jočejo in toliko solz se prelije, da je mokro korenjaško polje. Mirno in tiho se

Politični pregled.

V Ljubljani, 7. februarija.

Notranje dežele.

Opozicija in fakijski njeni listi bodo lahko zopet mirno spali, če jim bo sploh dobra vest to dobroto pripuščala, kajti grof Taaffe se je proti čudovnemu angleškemu časnikařu odločno izrekel, da *izjemnega stana* ne bode niti proti liberalcem niti proti opozicijskemu časnikařstvu vporabljal: „Kdor kaj takega od mene misli, me ne pozná in me naravnost razžali. Tako postopanje smatram za gnjusobno zlorabo izjemnih postav, in svojemu imenu in svoji preteklosti dolžan sem toliko spoštovanja, da se jih ne bom poslužil. Ako bi hotel tisek sê silo zatreti, mi ni potreba zato s cerkvijo okoli križa hoditi, postopal bi naravnost. Kaj takega zdi se mi nevredno, in tudi nihče o meni verjel ne bo. Tega ne verjame ne cesar, ki me pozná od moje mladosti, in ne noben drug človek, ki pošteno in odkritosrčno misli med mojimi nasprotniki. Dokler liberalni tisek naših naredeb za obrambo življenja in premoženja ne bode motil, se mu po izjemnem stanu tudi las na glavi ne bo skrivil.“

Kako so si *levičarji v državnem zboru* dosledni, očitno kažejo njihovi nazor o izjemnih določilih, in sicer ravno tistih, ktere so leta 1868 in 1869 sami proti „upornim Čehom“ za zlato Prago skovali. Ravno tistih določil se je danes grof Taaffe poslužil, da vkroti z njimi predrzne anarhiste, ki svoje pogubonosne roke po življenji in premoženji bližnjega stegujejo. Ko so jih leta 1868 levičarji ali tedanja ustavoverna stranka skovali, so se vsi odločno za to izrekli, da se izjemna določila naravnost izvrševalni oblasti v roke dajo, ako se nečje zavleči, kajti z zavleko izjemnih določil spodkopala bi se bila moč države, ki varuje prostost in z njo bi se bila spodkopala prostost sama; izjemna določila toraj po nobeni ceni ne smejo pred državni zbor, da bi jih še le on potrdil, on nima z ajimi nič opraviti. Tako stoji pisano v zapisniku državnega zbora od leta 1868, ko so ustavoverci z velikim zvonom zvonili. Kako pa je dandanes v tem obziru? Ravno tisti gospodje sedé z malimi izjemami v fakijski opoziciji na levi, kakor so sedeli leta 1868 v ustavovernem taboru, ali vsi ti gospodje pa letos odločno zahtevajo, da naj se izjemna določila predlože državnemu zboru, kot postavodajalni oblasti, o kteri so se leta 1868 odločno izrekli, da ni zmožen izjemnih določil potrditi. In vendar so bila izjemna določila leta 1869 le proti političnim demonstrantom obrnjena, največ pa so z njimi časnikaře pestili, ki so le tinto, ne pa krvi prelivali, današnja so pa poiskali iz arhiva proti zavrženim ljudem, ktere mora vsak poštenjak iz dna srca sovražiti, kajti njih geslo je umor, in njih smoter je prevrat obstoječega reda in države. Gospodje levičarji pa kljub temu zahtevajo, da naj bi se izjemna določila kolikor mogoče zavlekla. Iz navedenega mislimo, da so se levičarji pač v zadostno jasni luči pokazali.

Iz *Zagreba* se poroča, da se med Graničarji, ki so večinoma pravoslavne vere, klatijo ščurvarji, ki ljudem lažejo, da jih bo hrvaška vlada h katoliški veri sê silo primorala. Tako ščurvanje je provzročilo med priprostimi Graničarji mnogo skrbi in veliko nemira.

V *ogerskem državnem zboru* obravnavajo še vedno vpeljavo občevalnega civilnega zakona, kteri bi bil za vse podanike ogerske krone merodajen, le židi bi bili izveti. Pri tej priložnosti kažejo govorniki na Francijo in Italijo, kjer imajo tudi že civilni zakon vpeljan. Nekteri se ob enem tudi vrlo za žide potegujejo ter krokodilove solze točijo, da je propadel načrt postave o krščansko-židovskem zakonu. Le-ti upirajo svojo trditev na do-

zbor razide. Kaj ne, brate v Skalovji, da nas zavidáš? In jaz sem pri tem preimenitnem delu Lučislavu prvi pomočnik.

Dva dni po velevažnem narodnem shodu šel sem iz Koludrovice v Tevče. Kako gibanje po vaseh in po cestah. Vsi hité svoje otroke in vse, kar imajo, prekrščati! Tudi Lučislavov oče, župan Koludrovski, je že prekrstil družino; on sam pa prekrstil je svoje ime Štefulja v Drenuljo. Ene je videti, kako se nategujejo, da bodo daljši, drugi pa, ki so predolgi, skušajo se stlačiti, in upamo, da v malo dneh bodo vsi Komandei popolnoma enaki. Pridem v Tevče, in kaj zvem tukaj? Kralja ni več, utekel je. Brž ko je slišal, da so Komandei sklenili biti vsi enaki, pobrisal jo je, nikdo ne ve kam; toda za gotovo, da v Komandiji ga ni več.

V slovo za ta pot ti naznanjam, da sem tudi jaz prekrščen. Ne piši torej več Mihku v Komandijo, ampak Piheu. In jaz ne bom več pisal Petru v Skalovje, ampak Skaleu.

Zdravstruj, Skalec v Skalovji! Na svidenje!

movinsko neznajnost židov ki so sami za-se brezdomovinci in so ravno vsled tega jako priročna tvarina za pomadjarjenje in iz teh se nadjajo nekteri kratkovidneži nov madjarsko-židovsk zarod prirediti, ki naj bo Madjare rešil dneva, o katerem jim je njih pesnik zapel: „In prišel bo dan velike smrti madjarskega naroda, ker mora priti,“ t. j., pravih Madjarov je od dne do dne manj in bodo sčasoma čisto izmrli, na njihovem mestu bodo pa nastale stvari, ki ne bodo ne tiči ne miši. Kdor hoče svojo zatajeno narodnost dobro plačano dobiti, gré na Madjarsko, se ondi pomadjarji in evo ga nov „magyar ember“ je pečen, ki bo domovino pogina rešil. Zaradi tega je poslanec Istoczy tudi rekel v seji od 4. t. m., da je za židovsko emancipacijo (oslobodenje) pred vsem potrebno židovsko-krščanskih zakonov, kajti potem pojde pomadjarjenje židov še bolj spod rok, kakor sedaj. Dobro srečo mu želimo na tak prirastek domobrambovcv.

Vnanje države.

Iz Cetinja se poroča, da homatije med Črnogoro in Albanijo ne bodo še kmalo končane, če tudi se od vladine strani z vso gotovostjo na to zanašajo. Trije batalijoni Črnogorcev so vedno na nogah in rješki okraj preiskujejo, ker so od ondot prišle pritožbe, da Albanci preko meje po črnogorsko živino „brez denarja kupovat“ hodijo. Ti roparji so tako predrzni, da pri belem dnevu po celo vas napadejo in živino odženó. Živina je pa ravno edini zaklad, ki ga obožno črnogorsko ljudstvo ima; ako mu tega odvzameš, dati mu moraš beraško palico v roko. Tudi Turčija si navidezno na vso moč prizadeva, da bi albanske poglavarje na to pripravila, da bi se meja prej ko prej vravnala, toda vse je brezuspešno, ker menda prave in resne volje manjka. Skadarski guverner pozval je nedavno vse albanske poglavarje v Skader, da bi se bili o mejnem vprašanji dogovorili in res so vsi — izostali.

Bolgarska vlada je izgnala iz Sofije vse tuje oporekovalce, ki so se sicer zoper ta nepričakovani ukaz pritožili, toda brezuspešno. Odití morali so v 48 urah. Vsa ta ojstrost bila je obrnjena proti opozicijskemu časnikařu „La Bulgarie“, kteremu so tudi vrednika pregnali. Dragonci so se razpustili in je knez zavkazal, da naj se mesto njih napravi drugi polk konjice. Do sedaj so imeli ondi le en polk konjice, ki je imel 6 škadronov. Od teh 6 vzeli bodo 2 k novemu polku, 2 pa iz novega sestavili.

Sto in štirideset milijonov mark potrebuje še *nemška mornarica* po najnovjšem poročilu vojnega ministra, da se bo lahko popolnoma za vojsko pripravno imenovala. Ta velikanska svota se bo postavila v letni proračun tako, da se je bo vsako leto nekaj dovolilo. Kar Nemcem še najbolj manjka, je dostojno število torpednih ladij, ktere si mislijo sedaj napraviti.

Rusija tudi misli svojo monarico popolniti in bo v to dovolila svoto 168 milijonov rubljev, kteri se bodo na dvajset let razdelile. Sploh pa nameravajo celo mornarico preosnovati ter poleg sedanjih tudi še mnogo novih vojnih parnikov napraviti. Iz *Španskega* se poroča zopet po „Nat. Ztg.“, da se cela vojska na upor pripravlja in da se bodo vsak čas vzdignili. Uporni duh je neki že po celem kraljestvu med vojaki zasejan.

Nemški častniki, ki v *Carigradu* v turški armadi službujejo, vložili so prošnjo na vojnega ministra, da naj vstavi prepogosto imenovanje turških divizionarjev, ker jih je že preveč.

Angleški državni zbor se je pričel v terek. Stari Gladstone, ki je mislil kraljestvo osrečiti po potu liberalizma in liberalnih naprav, slišal bo marsikako trpko besedo, ker se mu ni vse tako izteklo, kakor bi bil rad imel. Na sto in sto vprašanj imel bo moč odgovarjati, vendar mu nobeno ne bo prizadelo toliko preglavice, kakor ravno irsko in egipčansko vprašanje. Obe vprašanji zavezal se je rešiti z zavestjo, kakor se le moč Gladstonovega vpliva zavezati sme. In danes, kaj je danes? Skoraj toliko, kot nič! Ko je Gladstone prevzel mesto prvega ministra, bilo je na Irskem vse za ustajo pripravljeno. Anglež ni maral za Irc, kojega je za svojega sužnja „matral, Irec zopet je grdo gledal svojega zatiraleca Angleža. Umor in poboj naselila sta se v deželi in obupnost polastila se je vsega prebivalstva. Grajščak klical je na pomoč oboroženo angleško vojsko in zatirani kmet nadjal se je je od splošnega prekuca obstoječega reda. Gladstone se je krepko vsakemu nasilstvu na pot postavil. Z lepo je želel rešiti irsko poljedeljsko vprašanje. Posrečilo se mu je napraviti dotično agrarno postavo, po kteri naj bi se bile razmere med zakupniki in najemniki vredile. Gmotno se mu je pač posrečilo, npravno pa čisto nič. Nekoliko časa so razburjene strasti res potih-nile, toda le zato, da so potem s toliko večjo silo na dan bruhnile. Negotovost na zelenem irskem otoku je dan danes večja kakor je bila kedaj poprej. Saj jo skoraj ni noči, da bi se tu pa tam ne čulo o zavratnem umoru kakega grajščaka ali zakupnika, in Gladstone je pripoznal, da sam več ne vé, kaj se mora storiti, da bi se „fenirjem“ enkrat za vselej noge spodbile. Gladstone je spoznal, da je tu njegova moč pri kraju.

Enako se mu godi z Egiptom. Ko bi on ne bil Arabi pašinega narodnega upora z vso silo zatirati pomagal in onemoglega Teofika zopet na prestol namestnega kralja posadil, egipčanske homatije bile bi že davno pri kraju. Dolgo so cincali z vprašanjem

ali je Tevfik zmožen vladanja, ali smemo angleške vojake še dalje časa v Egiptu pustiti ali ne. In ravno ko so se prepričali, da bo Tevfik na vladarskem prestolu toliko opravil, kakor žaba pri lešniku, dvignil se je pa mahomedanski živelj pod praporom lažnjivega preroka Mahdija moreč in požigajoč proti Sudanu, in je pri El-Obejdu Egipčane pokončal, kterim je zapovedoval angleški gen-ral Hicks paša. Tudi tukaj Gladstone ne vé, kako naj bi se reči podstopil, da bi vsaj nekoliko vspeha pričakovati bilo.

V *angleškem prestolnem nagovoru* se je omenila razmera do drugih držav in reklo, da so sploh prijazne. Sporazumljenje na Madagaskarji med Francozi in Angleži je menda povoljno. V Egiptu bodo angleške čete še dalje ostale in je tudi Gordon iz tega namena tja šel, da bo iz Sudana Mahdijeve druhali potrebil. Vpeljala se bode tudi nova volilna pravica, ktera se bo menda tudi na Irce raztegnila. London sam bo pa nov magistrat dobil. Trgovinskih pogodeb se je nekaj sklenilo, nekaj jih je pa še v razpravi. Sklenile so se s Španjsko in Portugalom, razpravlja se pa še ona s Turčijo.

Iz *Kahire* dohaja brzjav, da je bil Backer paša na potu v Sudan pri Tokkarji od sovražnika napaden in potolčen. Ako je resnična vest, ki smo jo nedavno prinesli, da se Backer paša proti Tokkarjem s 1500 možmi pomika, in da jih ima za saboj še 2000, morali so se ti poslednji že z Backerjem združiti, drugače ni verjetno, da bi bil zgubil 2000 mož in 6 topov, kajti v prvi četi imel jih je le 1500, jih toraj nikakor ni mogoče 2000 zgubiti; ako mu je pa Mahdi samo drugo četo napadel, pa zopet ni verjetno, da bi bilo vseh 2000 padlo. Če več ne, vsaj jeden bi se bil gotovo rešil in bi bil žalostno novico nazaj prinesel, vsaj tako je v zgodovini že navada.

Najnovejša vest gledé *Sudana* je ta, (ako je resnična,) da so se evropske velesile že dogovorile in določile število vojakov, ktere bo vsaka v Egipt poslala, da se ondi Mahdijevi druhali pot prepreže, ako bi se to v najskrajnem času v angleškem parlamentu ne določilo. Resnično je, da je bil angleški general Backer paša zopet tepen, in to pri Sinkatu in Tokkarji, in da je angleška vlada vsled tega vse svoje vojne ladje, ki so v Indijo plavale, po brzjavnem potu ustaviti dala. Da se skupna Evropa Mahdijevim zverinam nasproti postavi, zahtevajo najskrajnejše postaje civilizacije, ktere so ondi misijonarji ustanovili, ako ne, razpadlo bo mučno in težavno delo, ki se je z žrtvijo toliko mladih in navdušenih mož podprlo in ustanovilo, med kterimi je tudi naš slovenski rojak Ignacij Knoblehar z mnogo tovariši žrtvoval svoje zdravje in življenje sveti stvari. Že je skoraj ves afrikanski mohamedanski svet na nogah zoper nemohamedane in lahko se primeri, da se iskra mohamedanskega fanatizma prenese iz Afrike v Azijo in Evropo, ako bi se Mahdiju posredilo Egipt podvreči in Turki bodo odmah razvili zeleno prerokovo zastavo. Fanatizirani so že zadosti za to, in svetovni požar na jugu Evrope bi bil gotov. Da se temu ob pravem času Evropa izogne, je mnogo previdneje. ogenj pogasiti, dokler se še ni vseh teh dežel polastil.

Izvirni dopisi.

Od *Velenja*, 5. febr. („Šulferajn“) izdaja na leto po četiri zvezke, v kterih se objavlja njegovo delovanje. Dopisnik ima pred seboj vse „Mittheilungen des deutschen Schulvereines“ za leto 1883 ter bi po tem viru — kakor lani osorej za 1882 — skratka rad načrtal „šulferajno“ delovanje ali bolje „rovanje“ na slovenskem delu Štajara. Če dopis ne bode romal v koš, ga lahko pregleda, komur se ljubi.

Po izkazu zadnjega zvezka ima omenjeno ne-bodigatreba-društvo 730 vej, ki jim „ortsgruppe“ pravijo. V naši kronovini je „šulferajn“ svoje krilo razpél v 50 krajih do 1. majnika 1883. Najnovejše poročilo sega do novembra. Do tistega časa je na Štajarskem vzrastlo 21 gob več, med temi je nemškega varuha dobila Muta, potem Brežice, Vuhred, Šoštanj-Velenje, Mahrenberg, Šmarije, Konjice, Slatina.

Podpore so do omenjenega meseca po eden ali večkrat vzprijele sledeče šole: Sevnica, Račje, Vuhred, Slov. Gradec, Radovanje, Slov. Bistrica, Pekre, Vozenica, devet (neimenovanih) učilnic dobilo je učila, „več zaslužnih učiteljev“ pa „ehrengabe“. To izkazuje prvi zvezek pod številkami 432 do 440. — Bodi pristavljeno, da je letošnje poročilo opaznejše od lanskega. Takrat so preveč „iz šole brbljali“, ko so na pr. povedali, da je „šulferajn“ svoj nos vtaknil, recimo, v Galicijo in sosednjo Ponikvo; sedaj le one kraje po imenu naštevajo, koder „šulferajn“ očitno in „brez straha“ deluje.

Sledeča številka poročila priobčuje obširne govore pri „šulferajnskem“ zborovanji v Lincu. Med temi sestavki nahaja se tudi znano pismo veleč. gosp. župnika v Sevnici, v kterem preč ordinarijatu

jednato opisuje šolske razmere v Sevnici in se s tem ob enem ustavlja zahtevam, s katerimi se je „šulferajn“ obrnil do cerkvene oblasti v Mariboru. Nek profesor, gosp. dr. Oto Steinwender, imenovano oblast pred „šulferajnskim“ svetom toži, češ, da ni hotela kakor kateheta potrditi nekega duhovnika iz tega vzroka, ker slovenščine ni zmožen za — nemško šolo! Koliko je v tem oziru resnice, dopisniku ni znano, vendar zamore pristaviti, da mu je pred kratkem pred oči prišel novi imenik duhovnikov škofije lavantske, tam je ime dotičnega učitelja verozakonskega tiskano na strani, kjer je prostor za duhovnike, bivajoče v Sevnici.

V tretjem zvezku se med ostalim bere, da je „več šol v okolici Celje dobilo učila“, ljudski šoli v Radgoni omislili so knjižnico, v Sevnici kupili so hišo, (neimenovanim) poverjenikom spodnještajarskim izplačali so potnino, da na svojem lovu ne onemagajo, (neimenovane) šole v okolici Ptuja vzprejele so več zneske, dalje je „šulferajnska“ darežljivost razodevala se v Razvanji, Vuhredu, Muti, zadela je Sladki-vrh, Logatec, še celó sv. Antona na vrhu Pohorja, dve (neimenovani) šoli blizu Celja bodele dobili takozvani „napredovalni tečaj“, kakor ga ima (glej zvezek 2, stran 15) Vojnik in Vitanje. Zadnja točka dostavlja, da je „več zaslužnih učiteljev“ dobilo „judežev groše“ in da je „durch gehaltszulagen der verbleib tüchtiger lehrkräfte an bedrohten punkten gesichert“. V tem zvezku je tudi poročilo iz potovanja „šulferajnovoga“ načelnika, ki je kot „inspektor“ obiskoval društvene šole. V Rače ga je baje „večinoma slovenski“ krajnošolski svet iz sosednje Svičine prišel prosit, naj bi jim pomogel šolo razširiti in nemščino povzdigniti do časti učnega jezika.

Iz najnovejšega zvezka omenimo samo to, da je zopet „več učiteljev“ dobilo podpore in da je šola v Kamnici pa v zgorjem Lembahu vživala dobrote nemškega „šulferajna“.

Z Dunaja, 6. februarija. (Dopisnik iz Novega mesta v „Narodu“ št. 28) „Slovenec“ očita, da Dolenjem naravnost odgovarja gospodarske potrebe. V dokaz za to svojo trditve se sklicuje na to, da ni zagovarjal železne ceste iz Krškega v Novo mesto, ktero je mislila vlada pred tremi meseci v proračun postaviti. Dopisnik veliko krivico dela „Slovenec“, ki je že večkrat z enako ali še večjo gorečnostjo zagovarjal dolenjsko železnico, kakor železnico iz Loke v Trst, ob enem pa kaže, da ima jako malo razsodbe, ker prazne čenče ali časnikarske medvede za golo resnico pobira. Kje je zvedel, da je mislila vlada železnico iz Krškega v Novo mesto pred tremi meseci postaviti v proračun? Poprašali smo o tej zadevi na merodajnem mestu, pa tam o železnici iz Krškega v Novo mesto nič ne vedó, in se jim sploh še sanjalo ni o tej železnični progí. Toraj tudi nikdar niso mislili jo postaviti v proračun, kar bi bilo tudi čisto nemogoče. Ako hoče namreč vlada delati kako železnico, državnemu zboru najprej izroči postav, s katero se ji daje potrebno dovoljenje; še le ko je taka postava sprejeta in so stroški za železnico postavno določeni, vlada primeren znesek postavi v proračun. Postavnega načrta za železnico iz Krškega v Novo mesto pa vlada ni izročila državnemu zboru in ga tudi dozdej še nikdar ni mislila izročiti, tedaj tudi ni mislila na to, da bi stroške za to železnico devala v proračun.

Kar se je toraj govorilo ali pisarilo o železnici iz Krškega v Novo mesto, bile so le prazne čenče, in ako jih „Slovenec“ ni hotel verjeti in je iz zanesljivega vira poročal, da vlada o tej železnici nič ne vé, da je pa minister obljubil podporo za železnico iz Ljubljane v Novo mesto, je pač abotno mu zarad tega očitati, da Dolenjem odgovarja gospodarske potrebe. Ali mar g. dopisnik misli, da bodo Dolenjci od praznih čenč siti? Ali meni, da je koristno pisariti o izmišljenih železnicah in s prenapatimi tirjatvami odvracati še ono, kar bi se moglo doseči? Gotovo je velike koristi za deželo, ako ima dosti železnice, in noben Slovenec se ne bo branil, ako bode kdaj mogoče napraviti toliko železnih cest, da jo bo skoraj vsakdo imel pred svojo vežo, toda zdaj je v mislih samo železnica iz Ljubljane v Novo mesto, in za-njo morajo napenjati vse moči naši poslanci in naše časnikarstvo. To je tudi „Slovenec“ vedno zagovarjal, in je s tem, da ni pobral medveda o železnici iz Krškega v Novo mesto, le pokesal, da je o tej zadevi dobro podučen in da ljudi neče pitati s praznimi čenčami. Ako „Naro-

dovem“ dopisniku tolikanj dopadejo, naj mu prav dobro teknejo, to pa ne gre, da bi komu očital slabše namene, ker se mu studi časnikarske race po svetu spuščati.

Domače novice.

(S pošte.) Po ministerskem ukazu je za poštno službo v Ljubljani ob nedeljah določeno to: pisma se oddajajo in jemljejo od 8. do 12. ure dopoldne pa od 6 do 7 zvečer. Za vožnjo pošto se pošiljatve sprejemajo od 8. do 12. ure dopoldne, popoldne pa od 5. do 6. ure; oddajajo pa se dopoldne od 8. do 12. ure, popoldne je pa ta poštni oddelek zaprt. Poštna blagajnica, to je za sprejemanje in oddajanje denarja ter za vloge v poštno hranilnico, je odprta dopoldne od 9. do 12. ure, popoldne pa zaprta. — Pisma in druge pošiljatve raznašajo pismonoše ob nedeljah le po enkrat in to z 8. uro zjutraj pričenši. Tudi se ne bodo ob 9. zjutraj več pisma pobirala z vozom po mestu iz tružic. — Ta naredba stopi v veljavo prihodnjo nedeljo 10. t. m. Prav tako! Naj se praznujejo nedelje! V Ameriki in na Angleškem je to že zdavnaj in tako, da so poštni in telegrafni uradi ob nedeljah ves dan zaprti za občinstvo brez ozira na vero.

(Odbor za „Narodni dom“) imel bo v nedeljo 10. t. m. v čitalnični dvorani ob 11. uri dopoldne svoje posvetovanje, h kateremu sme priti in je povabljen vsak narodnjak in prijatelj tega podjetja.

(„Kmetovalec“) ne „Gospodarski list“, kakor smo včeraj poročali po „Novicah“, je konečno določeni naslov novemu listu kmetijske družbe kranjske, ki ima pričeti shajati s 15. dnem t. m. Vrednik njegov bo novi tajnik kmetijske družbe, gospod Gustav Pirc. V drugem ostane vse, kakor smo naznanili.

Razne reči.

— „Slovensko bralno in podporno društvo v Gorici“ priredi v soboto 9. februarija pustno veselico. Veselica bode v dvorani Restavracije „All' Europa“ na Travniku. Začetek ob 7½ zvečer. Spored: 1. Slovanska Ouvertura; zl. Titl, svira godba. 2. Ilirska budnica; poje moški zbor. 3. Pesem koroških Slovencev; zl. Lov. Toman, deklamuje gospodična M. Kotnik v koroški obleki iz zilijske doline. 4. Slovanove sanje; potpourri, zl. Illner, svira godba. 5. Slovenska deklica; zl. Avg. Ar. Leban, poje mešan zbor. 6. Slovenska četvorka; zl. Horny, svira godba. 7. Mož in žena v krčmi; dvogovor s petjem. 8. U boj; zl. pl. Zajc, poje moški zbor. 9. Srečkanje 5 dobitkov; srečkanje vodijo gospodične pevkinje. Vsaka številka stane 20 kr.

— Društvo slavjanskih dijakov na Dunaji priredi 8. t. m. v dvoranah vrtnarske zadruge Ivan Sergejevič Turgenijevovo slovesnost. Čisti donesek je namenjen za Turgenijevoga spominek v Petrogradu. Sodelovale bodo umetnice: Bianchi-Bianca, Vera Stjepanow, Wienzkowskaja in gospodje: Broulik, K. Grigorowić in oni slavjanskega pevskega društva.

— Navdušenost Čehoslovancev za narodno gledališče v Pragi je tolika, da jim prostora primanjkuje in se je moralo gledališčno ravnateljstvo pismeno obrniti do mest Melnik, Kladno, Chocen in družih, ktera so svoje posebne vlake že za mesec januarij v zlato Prago k gledališčnim slovanskim predstavam napovedala, naj jih prelože na mesec februar, ker neki že pred temi napovedanih narodnjakov obojega spola in vsake starosti toliko skupaj prihaja, da bi jih več prostora ne imelo. Okraj Welwarn pokupil je skoraj vse prostore v narodnem gledališču, ter bi se bil moral 13. februarija v Prago peljati. Na prošnjo ravnateljstva preložili so vožnjo na mesec marec. Za mesec februar so vsi prostori že naprej razprodani, za mesec marec je napovedanih že devet novih vlakov. Navdušen in zaveden narod prihaja iz vseh pokrajin čehoslovanske zemlje v tolpe po 300—500 oseb. Gledališče je bilo do sedaj dan na dan razprodano, če tudi ste se dvakrat na teden po dve predstavi na dan dajale. Najbolj Čehom ugaja domača Smetanova opera „Prodana nevesta“. Napoved novih vlakov se le še za mesec april sprejema. To vam je narod, ki se popolnoma zaveda svoje narodnosti.

— V Monakovem imajo tudi že svojega Pongraca, ki je hotel pri belem dnevu opoldne oropati menjevalnico Viljema Branda. Opoldne, ko so vsi k jedi odšli in so za silo le učenca v menjevalnici pustili, pride notri neznan človek, ki dvakrat na učenca iz revolverja vstreli. Ali ga je zadel ali ne, ni znano. Prijeli so ga pa odmah in spravili na gorko.

Telegrami „Slovenca“.

Lipsija, 6. febr. Na berlinskem kolo-dvoru sta bila vkradena dva poštna mošnjička, v katerih je 80.000 mark. (Marka je 60 kr. avst. v.)

Belgrad, 6. febr. Ogromna večina izvoljenih poslancev je vladi prijazna.

Belgrad, 7. febr. Poslancev je bilo vsega skup izvoljenih 108 vladi prijaznih, 14 radikalcev in 6 Rističevih.

London, 6. febr. Pripravlja se izdatna vojaška četa, da bo šla v Egipt na pomoč. V zbornici poslancev rekel je Gladstone, da bo vlada admiralu Hewetu poslala vojakov, kolikor jih zahteva za vtrjenje in varnost Suakima.

London, 7. febr. 500 mornarskih vojakov je odpravljenih, da se odpeljejo v Suakim. — „Daily News“ poroča: Zavoljo ustaje arabskih narodov Gordon ne gre naprej, ampak ostane v Koroskem.

Tuji.

5. februarija.

Pri **Malič:** Josip Cziniesar, posestnik, s soprogo, iz Gyule. — M. Dessauer, kupec, iz Frankobroda. — M. Millonig, kupec, iz Celovea. — Globočnik, iz Železnikov.

Pri **Stonu:** Serafin Detschy, gledišni igravec, z Dunaja. — Baron Klein, zasebnik, z Dunaja. — Gospodična Schocher, zasebnica, z Dunaja. — G. Kassler, nadzornik, z Dunaja. — Anton Petziwal in Friedmann, kupec, z Dunaja.

Dunajska borza.

6. februarija.

Papirna renta po 100 gld.	79 gl.	80 kr.
Sreberna	80	35
4% avstr. zlata renta, davka prosta	101	25
Papirna renta, davka prosta	95	05
Ogerska zlata renta 6%	121	65
„ „ 4%	89	65
„ „ papirna renta 5%	87	50
Kreditne akcije	160 gld.	306
Akcije anglo-avstr. banke	120 gld.	115
„ avstr.-ogerske banke		849
„ Länderbanke		113
„ avst.-oger. Lloyd v Trstu		620
„ državne železnice		318
„ Tramway-društva velj. 170 gl.		228
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl.	123
4% „ „ 1860	500	136
Državne srečke „ iz l. 1864	100	172
„ „ „ 1864	50	171
Kreditne srečke	100	172
Ljubljanske srečke	20	23
Rudolfove srečke	10	20
London		121
Srebro		—
Ces. cekini		5
Francoski napoleond.		9
Nemške marke		59

(2)

Razglas.

Stavbeni odbor v Sori naznanuje, da bode 20. februarija t. l. ob 9. uri zjutraj v farovži zmanjševalna javna dražba, o kateri se bodo oddajale sledeča dela za tukajšnjo novo cerkev, in sicer:

1. Zidarska dela 5354 gl. 94 kr.
2. Tesarska dela 936 „ 23 „
3. Dela kamnoseka s potrebno tvarino 889 „ 40 „
4. Mizarska dela s potrebno tvarino 1602 „ 38 „
5. Ključavničarska dela s potrebno tvarino 641 „ — „
6. Kleparska dela s potrebno tvarino 731 „ 88 „
7. Barvarska dela s potrebno tvarino 151 „ 93 „
8. Steklarska dela s potrebno tvarino 110 „ 97 „
9. Pasarska dela s potrebno tvarino 160 „ — „
10. Dvojni zid za podslombo s potrebno tvarino 1770 „ — „

Vsak mojster, ki hoče kako delo po dražbi prevzeti, mora pred dražbo 10% „vadium“ vložiti.

Stavbeni odbor v Sori,
dné 1. febr. 1884.

Zahvala.

Za mnogobrojne dokaze sočutja med boleznijo, kakor tudi ob času smrti našega nepozabljenega brata, oziroma svaka, gospoda

Janeza Šarabona,

za prijazen sprevod gg. usnarjem pri pogrebu in za mnoge vence zahvaljujejo se najsrčneje

žalujoči zapuščeni.